

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
23 november 2022
Ons kenmerk
Cft 202200149
Pagina
1/9

Uw kenmerk

Bijlage

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2022

Geachte heer Sylvania,

Op 10 november 2022 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het derde kwartaal van 2022. Met dit schrijven ontvangt u op basis van artikel 18 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) de reactie van het Cft op de UR. Een afschrift van dit schrijven wordt aan de Staten en aan de minister-president van Curaçao verstuurd.

Een groot aantal punten in de onderhavige reactie kwam ook reeds aan de orde in de reactie van het Cft op de UR over het tweede kwartaal 2022.¹ Ondanks het rappel van 31 oktober 2022, is aan het verzoek van het Cft om uiterlijk bij de derde UR nadere toelichting op deze punten te ontvangen geen opvolging gegeven.² Het Cft vraagt u dit alsnog op uiterlijk 6 december 2022 te doen.

Toetsingskader

Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft aangevuld met de aanwijzing die de Rijkswetfinancieeltoezicht Curaçao en Sint Maarten (RMR) op 12 juli 2019 heeft gegeven aan het bestuur van Curaçao³ en die op 24 november 2020 is bijgesteld.⁴ Vanwege de coronacrisis heeft de RMR aan Curaçao, op diens verzoek, toestemming verleend om, op basis van artikel 25 lid 1 van de Rft, voor 2022 af te wijken van de

¹ Cft, kenmerk Cft 202200097, Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2022, d.d. 29 augustus 2022.

² Cft, kenmerk Cft 202200134, Rappel naar aanleiding van reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2022, d.d. 31 oktober 2022.

³ Staatsblad 2019, 279, Besluit van 12 juli 2019, houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Curaçao tot aanpassing van de begroting 2019, rekening houdend met de in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten genoemde normen.

⁴ Bij besluit van 24 november 2020, nummer 2020002389, is bevestigd dat de aanwijzing na het Kroonberoep in stand blijft maar alleen nog zal bestaan uit het naleven van de aflossingsovereenkomst tussen het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC) en het land Curaçao, waarbij het land zo mogelijk aanvullende aflossingen zal doen uit overschotten op de gewone dienst in de komende jaren.

centrale begrotingsnorm van artikel 15 lid 1 sub a van de Rft.⁵ Het tekort op de gewone dienst van het land over het jaar 2022 mag zo groot zijn als de in 2022 toe te kennen liquiditeitssteun, vermeerderd met eventuele binnenlands of buitenlands (beide in overeenstemming met de RMR) aangetrokken leningen die ingezet worden ter dekking van het tekort, minus het deel van de liquiditeiten dat besteed wordt aan uitgaven op de kapitaaldienst, en vermeerderd met het beginsaldo minus het eindsaldo van de liquide middelen van het jaar. Op grond van deze kasbenadering besloot de RMR op 30 september 2022 dat het tekort op de gewone dienst van Curaçao voor geheel 2022 maximaal ANG 4 miljoen mag bedragen.⁶ De verschillen tussen de kasbenadering en een baten-lastenbenadering dienen hierbij nog wel te worden betrokken.

Oordeel

Curaçao zet in de derde UR de realisatie tot en met het derde kwartaal 2022 op de gewone dienst af tegen de prognose van de ontwerpbegrotingswijziging (OBW) 2022. Deze OBW is op 2 november 2022 bij de Staten ingediend, maar is op dit moment nog niet vastgesteld.⁷ De prognose in de OBW gaat, op grond van de baten-lastenbenadering, uit van een overschot tot en met het derde kwartaal 2022 van ANG 44 miljoen, en een tekort van ANG 74 miljoen voor geheel 2022. De derde UR toont een hoger overschot tot en met het derde kwartaal 2022, namelijk ANG 127 miljoen. Het verschil van ANG 83 miljoen wordt verklaard door zowel hogere baten als lagere lasten.

Curaçao realiseert tot en met het derde kwartaal 2022 ANG 1.278 miljoen aan baten. Dit is substantieel hoger dan in dezelfde periodes in 2021 en 2020, en eveneens hoger dan in 2019. De hogere realisatie wordt verklaard door hogere belastingbaten (ANG 1.181 miljoen) en hogere baten uit license fees (ANG 41 miljoen). Bij de belastingen springen vooral de hogere baten uit de winstbelasting, de omzetbelasting en de invoerrechten in het oog. Deze hogere baten zijn enerzijds het gevolg van de economische opleving en inflatie, anderzijds zet Curaçao significante stappen om de belastingcompliance structureel te verhogen. Hiermee wordt de belastinggrondslag vergroot. Ook worden achterstanden in de belastinginning ingehaald, waardoor de baten uit de onroerendezaakbelasting hoger liggen dan in voorgaande jaren. De loon- en inkomstenbelastingbaten laten echter slechts een beperkte stijging zien ten opzichte van de coronajaren 2020 en 2021, en zijn daardoor nog niet op het niveau van 2019.

Curaçao realiseert tot en met het derde kwartaal 2022 ANG 1.151 miljoen aan lasten, een onderbesteding van ANG 44 miljoen ten opzichte van de prognose. De lastenrealisatie is substantieel lager vergeleken met dezelfde periodes in 2021 en 2020, hetgeen verklaarbaar is door het wegvallen van de coronasteunmaatregelen. De lasten zijn ook lager dan in dezelfde periode in 2019, met name vanwege lagere personeelslasten als gevolg van het uittreden van circa 600 ambtenaren in het kader

⁵ BZK, kenmerk 2022-0000072813, Besluitvorming Rijksministerraad 4 februari inzake afwijken en begrotingsnormen en afbouw salariskorting en verlenging Protocol Aruba-Nederland, d.d. 17 februari 2022.

⁶ Curaçao ontvangt in 2022 geen liquiditeitssteun. BZK, kenmerk 2022-0000547188, Besluitvorming Rijksministerraad 30 september 2022 inzake liquiditeitssteun vierde kwartaal 2022, d.d. 11 oktober 2022.

⁷ Met de ingediende OBW verkleint Curaçao het tekort op de gewone dienst voor geheel 2022 van ANG 162 miljoen, naar ANG 74 miljoen. Op 8 juni 2022 adviseerde het Cft bij een eerdere versie van deze ontwerpbegrotingswijziging, waarin het tekort voor geheel 2022 nog werd begroot op ANG 123 miljoen. Zie Cft, kenmerk Cft 202200062, Advies bij de ontwerpbegrotingswijziging 2022, d.d. 8 juni 2022.

van de regeling Vervroegd Vrijwillige Uitstroom (VVU). De lasten voor de VVU⁸ bedragen tot en met derde kwartaal ANG 17 miljoen, een duidelijke overschrijding van de jaarbegroting van ANG 10 miljoen. Tevens dreigt een overschrijding op de post overwerk, terwijl Curaçao eerder aangaf de oplopende lasten voor overwerk te zullen adresseren. Het Cft vraagt aandacht voor deze overschrijdingen, en verzoekt Curaçao in de vierde UR 2022 toe te lichten welke maatregelen zijn genomen om het overwerk terug te dringen.

De lasten voor goederen en diensten liggen onder de realisaties in dezelfde periodes in 2019-2021. Curaçao vermeldt dat de aangegane verplichtingen voor goederen en diensten per het einde van het derde kwartaal 2022 ANG 61 miljoen bedragen. In zijn reactie bij de tweede UR merkte het Cft al op dat niet is vast te stellen of de onderbesteding op goederen en diensten het gevolg is van daadwerkelijk lagere lasten, of van een vertraging in de realisatie. Het Cft verzocht Curaçao toe te lichten hoe wordt gestuurd op het beheersen van deze lasten, en verzocht om een specificatie van de boekingen op goederen en diensten. Tevens werd Curaçao gevraagd in te gaan op de ontwikkeling van de kortlopende schulden en verplichtingen. Deze verzoeken zijn niet opgevolgd, het Cft verzoekt Curaçao dit uiterlijk 6 december 2022 alsnog te doen.

Curaçao realiseert een aanzienlijk overschot op de gewone dienst tot en met het derde kwartaal 2022. Het Cft verwacht dat het dienstjaar 2022 kan worden afgesloten binnen het door de RMR vastgestelde maximale tekort van ANG 4 miljoen. Desalniettemin blijft het noodzakelijk dat de lasten op korte termijn en ook meerjarig worden beheerst. Ook is van belang dat Curaçao de kwaliteit van het verplichtingenbeheer verbetert om, in tegenstelling tot eerdere jaren, substantiële naboevingen in 2023 met betrekking tot het dienstjaar 2022 te voorkomen.

Tot en met het derde kwartaal realiseerde Curaçao voor slechts ANG 12 miljoen aan investeringen, ondanks de begroting van ANG 109 miljoen voor geheel 2022. In zijn reactie bij de tweede UR 2022 beval het Cft Curaçao aan om na te gaan in hoeverre de voor 2022 begrote uitgaven nog daadwerkelijk dit jaar zullen worden gedaan, en een meerjarige investeringsagenda op te stellen. In de OBW die aan de Staten is aangeboden is het bedrag aan investeringen gehandhaafd. Mede gelet op het bedrag aan aangegane verplichtingen voor investeringen per het einde van het derde kwartaal 2022 van ANG 46 miljoen, acht het Cft het voorzienbaar dat niet de gehele investeringsbegroting in 2022 zal worden gerealiseerd.

In zijn reacties bij de eerste⁹ en tweede UR 2022 wees het Cft al op de sterk verbeterde liquiditeitspositie van Curaçao. Het saldo liquide middelen bedraagt ultimo september 2022 ANG 317 miljoen, een stijging van ANG 65 miljoen ten opzichte van de stand ultimo 2021. Het Cft verzocht Curaçao bij de derde UR meer inzicht te verschaffen in zijn liquiditeitsplanning op (middel)lange termijn. Daarbij speelt onder meer dat in 2025 een lening uit 2010 van ANG 140 miljoen afloopt. Ook moeten afspraken worden gemaakt over de aflopende liquiditeitsleningen in oktober 2023 en heeft het land verplichtingen jegens de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten in het kader van

⁸ Feitelijk de betalingen van de afkoopsommen aan afgevoeid personeel.

⁹ Cft, kenmerk Cft 202200074, Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2022, d.d. 8 juli 2022.

de afwikkeling van de Girobank. Curaçao heeft het verzochte inzicht in de liquiditeitsplanning niet verschaft en wordt verzocht dit alsnog te doen.

In recente gesprekken met Curaçao uitte het Cft zijn zorgen over de voortgang van de verbetering van het financieel beheer, meer specifiek de verlenging van de Roadmap naar een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van het land. Er is politiek commitment voor de Roadmap, maar knelpunten blijven voortbestaan. Het Cft verzoekt nogmaals geïnformeerd te worden hoe het land de in de rapportage voorgestelde oplossingen voor de genoemde knelpunten verwerkt. Ook verzoekt het Cft de Roadmaprapportage van november 2022 zo spoedig mogelijk te ontvangen.

Toelichting

Gewone dienst

In tabel 1 is de realisatie weergegeven van de gewone dienst tot en met het derde kwartaal in de jaren 2019-2022. Daarnaast geeft tabel 1 de prognose weer op basis van de bij de Staten ingediende OBW tot en met het derde kwartaal en voor geheel 2022.

Tabel 1: Overzicht realisatie gewone dienst (in miljoenen ANG)¹⁰

	3e UR 2019	3e UR 2020	3e UR 2021	3e UR 2022	Prognose t/m Q3-2022	Prognose heel 2022
Baten	1.231	979	983	1.278	1.239	1.658
Belastingen	1.127	890	906	1.181	1.143	1.497
Schenken en subsidies	13	18	21	17	15	26
Andere baten	91	71	56	80	81	135
Kansspel vergunningenfee					0	0
Lasten	1.190	1.317	1.293	1.151	1.195	1.732
Beloning van personeel	335	338	322	320	319	428
Goederen en diensten	109	106	104	98	128	247
Afschrijving vaste activa	69	76	58	53	58	76
Interest	36	36	36	35	38	71
Subsidies & Overdrachten	293	368	349	271	287	392
Sociale zekerheid	348	393	424	374	365	510
Andere uitgaven	0	0	0	0	0	8
Resultaat	41	-338	-310	127	44	-74

Bron: derde uitvoeringsrapportages 2019-2022, vastgestelde begroting 2022 en ontwerpbegrotingswijziging 2022 van Curaçao.

¹⁰ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

Baten

Curaçao realiseert tot en met het derde kwartaal van 2022 ANG 1.278 miljoen aan baten, ANG 47 miljoen meer dan in dezelfde periode in het pre-coronajaar 2019. De batenrealisatie loopt voor op de prognose van de OBW. De hogere baten zijn grotendeels toe te rekenen aan hogere belastingbaten. Ook de baten uit de license fee (opgenomen in andere baten) zijn sterk toegenomen.

Curaçao realiseert tot en met het derde kwartaal ANG 1.181 miljoen aan belastingbaten, ANG 54 miljoen meer dan in 2019 (ANG 1.127 miljoen) en ANG 38 miljoen meer dan in de prognose (ANG 1.143 miljoen). Met name de baten uit de omzetbelasting en invoerrechten lijken zich op een structureel hoger niveau te bewegen. De hogere baten uit de onroerendezaakbelasting zijn grotendeels het gevolg van het feit dat eind 2021 aanslagen over voorgaande belastingjaren zijn opgelegd. Overigens merkt het Cft nog op dat de administratieve verwerking van de afvalstoffenbelasting pas per ultimo 2022 zal plaatsvinden, waardoor deze baten nog niet in de realisatie zijn opgenomen. Voor geheel 2022 zijn deze baten begroot op ANG 16 miljoen. De andere baten liggen, ondanks de duidelijk hogere baten uit de license fee (ANG 41 miljoen tot en met het derde kwartaal), nog niet op het niveau van 2019. Dit is het gevolg van het feit dat per ultimo september 2022 nog circa ANG 14 miljoen aan erfpachten moet worden gefactureerd.

Lasten

De UR toont tot en met het derde kwartaal ANG 1.151 miljoen aan lasten. De realisatie is daarmee aanmerkelijk lager dan in 2020 en 2021, en ook lager dan in 2019. Dit wordt grotendeels verklaard door de beëindiging van de coronasteunmaatregelen, lagere personeelslasten als gevolg van de regeling VVU, en door lagere afschrijvingen.

Er is sprake van een substantiële onderbesteding op de post goederen en diensten, welke met name zichtbaar is op de subcategorieën huisvesting en kantoorexplotatie. Tot en met het derde kwartaal realiseert Curaçao ANG 98 miljoen aan lasten voor goederen en diensten, terwijl de aangepaste prognose uitgaat van ANG 128 miljoen. De realisatie bedraagt daarmee slechts 40 procent van de in de OBW begrote lasten van ANG 247 miljoen voor heel 2022. Ook indien de aangepaste verplichtingen van ANG 61 miljoen worden meegerekend blijft er sprake van onderbesteding. Daarbij benadrukt het Cft dat deze verplichtingen slechts beperkt zijn gespecificeerd, en dat onduidelijk blijft of en wanneer dit lasten worden. Het Cft vroeg meermaals aandacht voor het feit dat de realisatie van de post goederen en diensten steeds verder verschuift naar het einde van het jaar, waardoor er omvangrijke naboevingen moeten plaatsvinden. Met het ingaan van het vierde kwartaal 2022 zijn de mogelijkheden voor Curaçao om bij te sturen inmiddels sterk beperkt.

De tot en met het derde kwartaal gerealiseerde personeelslasten bedragen ANG 320 miljoen, in lijn met de prognose van de OBW. Het Cft tekent daarbij aan dat in de realisatie ook de lasten van de eenmalige gratificatie van ANG 1.750 zijn opgenomen. Overigens bedroegen de lasten van de eenmalige gratificatie ANG 14 miljoen, terwijl Curaçao eerder nog uitging van ANG 10 miljoen.

Het Cft houdt zorgen bij de post overwerk. De realisatie tot en met het derde kwartaal op deze post bedraagt ANG 22 miljoen, gelijk aan de begrote lasten voor het gehele jaar. Curaçao gaf eerder aan voornemens te zijn het aantal overuren binnen de justitiële keten te maximeren en om beleid te ontwikkelen om structureel meer grip te krijgen op de post overwerk.¹¹ Het Cft roept Curaçao nogmaals op deze plannen voortvarend uit te voeren en wordt hierover graag nader geïnformeerd.

Kapitaaldienst

In tabel 2 is de realisatie weergegeven van de kapitaaldienst tot en met het derde kwartaal in de jaren 2019-2022. Daarnaast geeft tabel 2 de prognose op basis van de bij de Staten ingediende OBW tot en met het derde kwartaal en voor geheel 2022 weer.

Tabel 2: Overzicht realisatie kapitaaldienst (in miljoenen ANG)¹²

	3e UR 2019	3e UR 2020	3e UR 2021	3e UR 2022	Prognose t/m Q3-2022	Prognose heel 2022
Ontvangsten	314	461	396	1.013	977	1.103
Afschrijvingen en waardevermindering	69	76	58	53	58	76
Ontvangen aflossingen	19	3	0	49	8	14
Liquidatie en afstoting deelnemingen	157	0	0	0	0	0
Aangegane geldleningen	69	382	338	0	0	102
Reserves en voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Schadevergoedingen en verzekeringsuitkeringen	0	0	0	0	0	0
Herfinanciering liquiditeitssteun	0	0	0	911	911	911
Uitgaven	99	33	198	980	977	1.029
Investeringen	91	25	18	12	58	110
Reserves en voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Kapitaalverstrekkingen/deelnemingen	0	0	172	0	0	0
Aflossingen geldleningen	8	8	8	57	8	8
Aflossing liquiditeitssteun	0	0	0	911	911	911
Saldo	215	428	198	33	0	74

Bron: derde uitvoeringsrapportages 2019-2022, vastgestelde begroting 2022 en ontwerpbegrotingswijziging 2022 van Curaçao.

¹¹ Curaçao, kenmerk 2022/0017285, Uw brief d.d. 20 april 2022, d.d. 25 mei 2022.

¹² In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

Curaçao deed tot en met het tweede kwartaal ANG 12 miljoen aan uitgaven voor investeringen, terwijl de begroting voor 2022 uitgaat van ANG 109 miljoen aan investeringen. In zijn reactie bij de tweede UR verzocht het Cft Curaçao na te gaan in hoeverre de begrote investeringen dit jaar nog gerealiseerd kunnen worden. Dit heeft niet geleid tot aanpassing van de OBW.

Curaçao begroot in 2022 ANG 14 miljoen aan aflossingen te ontvangen op uitgegeven leningen. ANG 9 miljoen hiervan betreft de gedeeltelijke aflossing van de lening die door het land, ten behoeve van de bouw van het ziekenhuis, aan het Curaçao Medical Center (CMC) is verstrekt. Uit de UR blijkt dat er tot en met het derde kwartaal wederom geen aflossingen zijn ontvangen. Het Cft wees al eerder op de precaire financiële situatie van het CMC en verzocht Curaçao voorzieningen te treffen in verband met de geïdentificeerde risico's. Overigens zijn deze voorzieningen nog niet opgenomen in de OBW die aan de Staten werd aangeboden. Curaçao ontving in het derde kwartaal ANG 49 miljoen aan aflossing op de aan Gi-Ro Settlement Holding (GSH)¹³ verstrekte lening van ANG 170 miljoen. Deze aflossing is aangewend voor een gelijke aflossing op de daarmee samenhangende lening van Nederland aan Curaçao. Het Cft verzoekt Curaçao toe te lichten op welke wijze de aflossingen van GSH aan het land in de begroting zijn opgenomen.

Liquiditeitspositie

Uit de derde UR blijkt dat Curaçao ultimo september 2022 beschikt over ANG 317 miljoen aan liquide middelen, een stijging van ANG 65 miljoen ten opzichte van de stand ultimo 2021. Curaçao zette een aanzienlijk deel van het overschot tot en met het derde kwartaal 2022 in voor verlaging van zijn crediteurenpositie. In zijn reacties bij de eerste en tweede UR 2022 gaf het Cft in overweging om een deel van de liquiditeit aan te wenden voor een versnelde afwikkeling van de aanwijzing uit 2019 met betrekking tot de schuld van het land aan APC. Het land zal hierbij zijn meerjarige financiële verplichtingen moeten wegen, ook in verband met het opstellen van een meerjarige investeringsagenda en de vereisten vanuit het Landspakket. Het Cft verzoekt nogmaals hieromtrent door Curaçao te worden geïnformeerd.

Financieel beheer

In de derde UR is de rapportage van 11 augustus 2022 van de Roadmap naar een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening opgenomen. Deze kwartaalrapportage geeft per deeltraject inzicht in de beoogde resultaten, de reeds gerealiseerde resultaten en de knelpunten van de Roadmap. De beschikbaarheid van zowel personeel als financiële middelen voor een aantal deeltrajecten, waaronder de optimalisatie van de overheidsorganisatie en het beheersen van goederen en diensten, blijft een knelpunt vormen. Curaçao heeft aangegeven de einddatum van de Roadmap te willen verlengen van 2021 naar 2026. Het Cft is daarover in overleg met Curaçao en de Tijdelijke Werkorganisatie, mede om te bepalen of met gerichte ondersteuning op het gebied van personele capaciteit en financiële middelen een versnelling kan worden gerealiseerd.

¹³ Dit is de vennootschap waarbinnen de afwikkeling van de voormalige Girobank portefeuille plaatsvindt. Het betreft ANG 11 miljoen reguliere jaarlijkse aflossing en ANG 38 miljoen additionele aflossing.

De jaarrekeningen over 2019 en 2020 zijn nog niet vastgesteld ondanks herhaalde oproepen hiertoe door het Cft en de RMR.¹⁴ Naar blijkt is de jaarrekening 2019, na advisering door de Algemene Rekenkamer Curaçao en de Raad van Advies, door de Staten teruggelegd om aanvullende informatie van het ministerie van Verkeer, Vervoer, en Ruimtelijke Planning (VVRP) te verkrijgen. De derde UR vermeldt dat deze kwestie inmiddels is geëscaleerd naar de minister van VVRP. In het vierde kwartaal 2022 zal naar verwachting het controlerapport van de overheidsaccountant bij de jaarrekening 2020 worden opgeleverd. De controle van de jaarrekening 2021 is pas recent gestart.

Collectieve sector

Conform artikel 23 van de Rft wijst Curaçao samen met Nederland tweejaarlijks, na advies van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van Curaçao en in samenwerking met het CBS van Nederland, vóór 1 april aan welke rechtspersonen er met ingang van het volgende begrotingsjaar tot de collectieve sector behoren. Dit betekent dat de collectieve sector voor de jaren 2021 en 2022 uiterlijk op 1 april 2020 vastgesteld had moeten zijn. Curaçao heeft op 17 juni 2022 een voorstel voor de samenstelling van de collectieve sector 2021 en 2022 aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Dit voorstel is nog in behandeling. Het Cft heeft onlangs aandacht gevraagd voor een spoedige afhandeling van dit voorstel.

Het Cft wijst erop dat, conform de Rft, ook de collectieve sector voor 2023 en 2024 al vastgesteld had moeten zijn, namelijk uiterlijk op 1 april 2022. Het Cft herhaalt zijn verzoek om door Curaçao te worden geïnformeerd over de vaststelling van de collectieve sector voor 2023 en 2024.

Rentelastnorm en schuldpositie

Conform artikel 24 van de Rft dient het land jaarlijks te rapporteren over de cijfers van de collectieve sector. Bij gebreke van de vaststelling van de collectieve sector voor 2021 en 2022 is deze rapportage en derhalve toetsing van de rentelastnorm niet mogelijk. Overigens ontving het Cft pas op 6 juni 2022 de rapportage over de rentelasten in 2020.

De overheidsschuld van Curaçao bedraagt aan het eind van het derde kwartaal 2022 ANG 4.230 miljoen. In zijn reacties op de eerste en tweede UR 2022 merkte het Cft op dat de eindstand van de kortlopende schulden ultimo 2021 is aangepast ten opzichte van de eindstand zoals opgenomen in de vierde UR 2021. Uit de derde UR 2022 blijkt nu bovendien dat per ultimo 2021 een (nieuwe) voorziening is getroffen van ANG 64 miljoen betreffende het APC Werkliedenpensioenfonds. Deze voorziening wordt niet toegelicht.

¹⁴ BZK, kenmerk 2022-0000175232, Besluitvorming Rijksministerraad 25 maart 2022 inzake liquiditeitssteun tweede kwartaal 2022 en verder en voortgang hervormingen Aruba, Curaçao en Sint Maarten, d.d. 4 april 2022.

Kenmerk
Cft 202200149
Blad
9/9

Het Cft verzoekt nogmaals nader geïnformeerd te worden over de mutaties die ten opzichte van de stand van de vierde UR 2021 hebben plaatsgevonden. Tevens verzoekt het Cft Curaçao om een specificatie van de in 2022 afgeloste kortlopende schulden.

De schuldquote komt ultimo september 2022 uit op 81 procent van het bruto binnenlands product.¹⁵

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Curaçao
De minister-president van Curaçao
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao

¹⁵ Bij de berekening van de schuldquote is uitgegaan van een bbp voor 2022 van ANG 5.210 miljoen, ontleend aan IMF, 2022 Article IV Consultation discussion Curaçao and Sint Maarten, Press release and Staff Report, d.d. augustus 2022.